

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝ Սաների մեջ ինքնուրույնության, նախաձեռնողականության և
ստեղծագործական ունակությունների զարգացումը ոչ
ավանդական նկարչության գործընթացում
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ՝ N132 մտուր-մանկապարտեզ
ԴԱՍՏԻԱՐԱԿ՝ Անի Բանդոյան
ՂԵԿԱՎԱՐ՝ Ժաննա Ավետիսյան

Երևան 2022թ.

Բովանդակություն

Ներածություն

Պարապմունքի նպատակը

Պարապմունքի խնդիրները

Ներածություն

«Երեխայի հետ շփման ժամանակ մշտապես դրսևորեք լավ վարքագիծ, փոխանցեք նրանց ձեր մեջ եղած դրականը»:

Մարիա Մոնթեսորի

Մանկությունը մարդու զարգացման կարևորագույն փուլերից է: Կյանքի հենց առաջին շրջանում անփոխարինելի է նկարչության դերը: Նկարչությունը ունի կախարդական ազդեցություն, այն կարողանում է երջանկացնել մարդկանց, երեխաների հոգիները լցնել դրական հույզերով:

Նկարչությամբ հատկապես տպավորվում են նախադպրոցական տարիքի երեխաները:

Նկարչությունը՝ երաժշտության և կերպարվեստի գունային ամբողջություն է: Այն նպաստում, պայմաններ է ստեղծում անհատի ամբողջական դաստիարակության համար, ինչպես նաև ինքնաարտահայտման և միաժամանակ հոգեբանական լարվածության վերացման միջոց է: Նկարչության ընթացքում կատարելագործվում են բոլոր հոգեկան ֆունկցիաները՝ տեսողական ընկալում, պատկերացում, երևակայություն, հիշողություն, մտածողություն:

Մաների մեջ ինքնուրույնության, նախաձեռնողականության և ստեղծագործական ունակությունների զարգացումը ոչ ավանդական նկարչության գործընթացում

Մեր շրջապատում, բնության մեջ մենք հանդիպում ենք շատ հետաքրքիր և գեղեցիկ առարկաների և երևույթների:

Շրջապատող առարկայական աշխարհում մենք հիանում ենք նաև մարդու ձեռքի և մտքի ստեղծագործություններով:

Կերպարվեստը նախադպրոցական տարիքի երեխայի գեղարվեստական դաստիարակության կարևոր միջոցն է:

Մանկապարտեզում նկարչական գործունեությունը կարելի է կազմակերպել ավանդական և ոչ ավանդական մեթոդներով:

Ոչ ավանդական մեթոդով նկարչությունը երեխաներին հնարավորություն է տալիս խաղալով ծանոթանալ պարզագույն նյութերի տեսակներին և դրանց հատկություններին:

Նա կարող է նկարել տարբեր միջոցներով՝ խցանով, տերևով, գունավորած մատիկներով, թելերով, կարտոֆիլով, ձվի կեղևով և օգտագործել տարբեր նյութեր՝ լրագիր, ափսե, ծառի տերև, գունավոր կամ սպիտակ թղթեր: Նա ազատ է նյութերի, ժամանակի և տարածության ընտրության մեջ:

Երեխան աշխատելով ոչ ավանդական մեթոդներով՝ կարող է ստանալ պատկերներ հարթ և անհարթ մակերեսի վրա (փուչիկ, ասվալտ, պատ և այլն): Ձևերի և միջոցների բազմազանությունը նոր խնդիր է առաջ բերում և ստիպում փոքրիկին շրջանցել խոչընդոտներն ու անընդհատ հորինել ինչ-որ բան:

Ոչ ավանդական մեթոդով նկարչությունը գործունեության այն լավագույն ձևերից է, որը հնարավորություն է տալիս հաղթահարել նկարչության հանդեպ վախը՝ թե ոչինչ չի ստացվի: Դրա համար կարելի է կիրառել տարբեր ձևեր և միջոցներ:

Տարբեր ձևերով և միջոցներով ստանալով զվարճալի պատկերներ՝ երեխան մտածում է, որ իր կատարած աշխատանքն ամենալավն է ու ամենագեղեցիկը: Ավարտելուց հետո նա կարող է առանձնացնել իր կատարածը մի քանի այլ աշխատանքների մեջ և ներկայացնել առանձնահատուկ շեշտադրումով: Երեխաներին հետաքրքրում են ոչ միայն աշխատանքի ընթացքը, այլև վերջնական տեսքը և դաստիարակի խրախուսական խոսքը: Սակայն ինչպիսին էլ լինի ստացված

պատկերը, միննույն է, երեխայի կողմից կատարած աշխատանքն իր իսկ զգայական ընկալման վերարտադրումն է, որն առաջին հերթին ուրախություն և հրճվանք են պարզևում հենց իրեն:

Պարապմունքների նպատակն է զարգացնել երեխայի ստեղծագործական և կառուցողական մտածողությունը նաև լուծել հետևյալ կարևորագույն խնդիրները.

- Սովորեցնել տեսնել, դիտել, զգալ շրջապատող աշխարհը:
- Հարստացնել զգայական փորձը՝ տեսողական, լսողական, շոշափելիքի զգացողությունը:
- Կարողանալ բնութագրել առարկաների հարաբերությունը միմյանց նկատմամբ:
- Զարգացնել առարկաները և երևույթները տեսնելու, դիտելու, համեմատություններ և վերլուծություններ կատարելու, դրանց նմանություններն ու տարբերությունները գտնելու, ընդհանրացումներ անելու ունակությունը:

Յուրաքանչյուր երեխա ճանաչելով իրեն շրջապատող աշխարհը, փորձում է այն արտացոլել իր գործունեության մեջ:

Խաղի մեջ, պատմվածքներում, նկարչության մեջ և այլն: Ստեղծագործական գործունեությունը հիանալի հնարավորություններ է տալիս այս առումով: Որքան բազմազան լինի ստեղծագործական միջավայրի ձևավորմանը նպաստող պայմանները, այնքան ավելի վառ կդրսևորվեն երեխայի գեղարվեստական կարողությունները: Ոչ ավանդական տեխնիկայով նկարելը լայ շրջանակ է բացում երեխաների երևակայության համար, հնարավորություն է տալիս երեխային ներգրավվել ստեղծագործության մեջ, զարգացնել երևակայությունը, ցուցաբերել անկախություն և նախաձեռնություն, ցույց տալ իրենց անհատականությունը:

Ոչ ավանդական նկարչության տեխնիկան հիանալի միջոց է փոքրիկ գլուխգործոցներ ստեղծելու համար:

Այս ոչ ավանդական տեխնիկաներից յուրաքանչյուրը փոքրիկ խաղ էերեխայի համար: Այս տեխնիկայի օգտագործումը թույլ է տալիս երեխաներին ավելի հանգիստ և համարձակ զգալ, ավելի ինքնաբուխ:

Այս տեխնիկան զարգացնում է երևակայությունը, տալիս է լիակատար ազատություն ինքնաարտահայտման համար:

- Նկարել ձողիկով

- Նկարել օճառի պղպջակով
- Նկարել ճմռթած թղթով
- Նակրել ականջի փայտիկներով
- Նկարել աղով
- Նկարել սպունգով

Հետազոտական աշխատանքը կատարելիս ուսումնասիրել և հասկացել եմ, որ ոչ ավանդական տեխնիկայով աշխատելը լայն շրջանակ է բացում երեխաների երևակայության համար, տալիս է երեխաներին հնարավորություն ներգրավվել ստեղծագործության մեջ, ցուցաբերել անկախություն և նախաձեռնողականություն, լինել ավելի հանգիստ և համարձակ, լիակատար ազատ՝ ինքնաարտահայտման համար:

Ունեմ պարապմունքի պլան, որը ներկայացրել եմ ստորև.

Շենգավիթ վարչական շրջանի
հ. 132 մսուր-մանկապարտեզի
ավագ խմբում՝ ոչ ավանդական
նկարչությունից
անցկացվելիք պարապմունքի
Տևողությունը՝ 25-30ր.
Դաստիարակ՝ Անի Բանդոյան

Ծրագրային բովանդակություն – Ոչ ավանդական մեթոդներով «Տոնածառ» նկարելու միջոցով՝ սովորեցնել երեխաներին ստեղծել ռիթմիկ կոմպոզիցիաներ:

Ցույց տալ նկարելու տարբեր եղանակները համադրելու հնարավորությունները (սպունգ, ձեռքի ավի, ականջի փայտիկ, ճմռթած թուղթ, ատամի խոզանակ):

Զարգացնել ռիթմի և կոմպոզիցիայի զգացողությունը:

Նպաստել ձեռքի հմտության զարգացմանը, ստեղծագործական մտքի և գեղագիտական ճաշակի խորացմանը:

Պարապմունքի նպատակը – Շարունակել սովորեցնել երեխաներին նկարելու տարբեր եղանակները համադրելու հնարավորությունը, տարբեր մեթոդներով աշխատելու ցանկությունը և ցանկացածը իրականացնելու ունակությունը:

Նպաստել աշխատանքը մինչև վերջ ավարտին հասցնելու կարողության զարգացմանը, աշխատանքի ընթացքում ընկերական փոխհարաբերությունների ամրապնդմանը, իր աշխատանքը դիմացինի հետ համագործակցելու, միասնական աշխատելու և համատեղ արդյունքների հասնելու ունակությանը:

Նպաստել կոկիկ աշխատելու ունակության զարգացմանը:

Պարապմունքի անհրաժեշտ նյութերը – խմբասենյակում ստեղծել գեղեցիկ, ձմեռային մթնոլորտ՝ տարբեր պաստառներ, զարդարված եղևնի, սեղաներին՝ գուաշ, թուղթ, ջուր, սպունգե բարձիկներ, փայտիկներ, փափուկ ճմռթված թղթիկներ, վրձիններ, ատամի խոզանակ, ծամկալ, անձեռոցիկ:

Ա. Գրիգորյանի «Նոր տարի» երգը:

Պարապմունքի ընթացքը

Երեխաները կիսաշրջան նստած են գորգին :

Հուզական տրամադրություն ստեղծելով տալ հետևյալ հարցերը

- Երեխանե՛ր, այժմ տարվա որ եղանակն է:
- Ձմռանը ի՞նչ փոփոխություններ են տեղի ունենում բնության մեջ (հաստատել և ճշտել երեխաների դրական պատասխանները)
- Իսկ հիմա կառաջարկեմ հանելուկ

Կանաչ ու շքեղ

Այդ լույսերի տակ

Ձմեռ պապիկը

Նվեր է դնում,

Հենց ժամացույցի
Չարկերն են խփում
Գույնզգույն, սիրուն
Լույսեր են վառվում:

(Տոնածառ)

- Այո՛, երեխաներ, դուք ճիշտ գուշակեցիք, խոսքը տոնածառի մասին է:
- Իսկ ինչպիսի՞ ծառ է եղնին (մշտադալար)
- Այո՛ երեխաներ, եղնին տարին տասներկու ամիս կանաչ է, իսկ ամանորին մեր սուների զարդը:
- Իսկ այժմ եկեք թվարկենք, թե ինչեր են դրված սեղաններին. (գուաշ, թուղթ, սպունգ, խոզանակ, փայտիկներ...)
- Ուրեմն մեզ մոտ ի՞նչ պարապմունք է
- Այո՛ երեխաներ, այժմ մեզ մոտ նկարչության պարապմունք է, բայց ոչ սովորական, այլ ոչ ավանդական նկարչության:

Երեխաներ այսօր աշխատելու ենք ենթախմբերով, մոտեցեք և ուշադիր նայեք, թե

ինչ նյութեր և միջոցներ են դրված սեղաններին:

Այնուհետև կատարել ֆիզ. դադար

Հորիզոնն է մթնել

Պաղ անձրև է սկսել,

Միրում ենք զբոսնել

Ջրափոսերը մտնել,

Հովանոցը վերցնել

Անձրևի տակ պտտվել,

Ջրիկի հետ խաղ բռնել

Ջրափոսերը շրջանցել:

Որից հետո միացնել Ա. Գրիգորյանի «Նոր տարի» երգը և երեխաներին առաջարկել մոտենալ այն սեղաններին,

որ նյութերով ու միջոցներով նրանք նախընտրում են աշխատել:

Հետևել, որպեսզի երեխաները աշխատեն լուռ, համերաշխ, միմյանց զիջելով, ճիշտ կիրառեն նյութերով աշխատելու տեխնիկան:

Հետևել, որպեսզի նախապես որոշեն ինչպես պետք է աշխատեն և տեխնիկապես ճիշտ կիրառեն նյութերը: Ընթացքում շրջել և հետևել երեխաների աշխատանքները:

Աշխատանքը ավարտելուց հետո՝ ավարտված աշխատանքները փակցնել գրատախտակին և կատարել քննարկում:

- Եկեք քննարկենք, թե որ աշխատանքն է ձեզ դուր գալիս:
- Ինչպե՞ս աշխատեցիք, աշխատանքի ընթացքում ի՞նչ զգացիք, ո՞ր աշխատանքն է բնականին ավելի մոտ:

Հարցրե՛ք տալ բոլորին, պատասխան ստանալ մի քանի երեխաներից:

- Այո՛ երեխաներ, աշխատելու ընթացքում ես տեսա, թե ինչ հաճույքով, ոգևորված, ուրախ էիք աշխատում: Այդ իսկ պատճառով աշխատանքների արդյունքները հրաշալի են ստացվել, իրականին մոտ:

Ես առաջարկում եմ, որպեսզի ձեր աշխատանքները ցուցադրենք ծնողական անկյունում, որ ձեր մայրիկներն էլ կարողանան հիանալ այդ աշխատանքներով:

Պարապմունքն ավարտված է:

Եզրակացություն

Իմ կողմից իրականացվեց տեսական և գործնական հետազոտություն, որի նպատակն էր ուսումնասիրել ոչ ավանդական նկարչության դերը նախադպրոցական տարիքի երեխաների կյանքում:

Ես եկա այն համոզման, որ ոչ ավանդական նկարչությունը չունի սահմաններ և արգելքներ, այնտեղ նկարչական գործիք կարող է հանդիսանալ շրջապատում ցանկացած իր: Այն օգնում է բացահայտել երեխայի ներաշխարհը և զարգացնում երևակայությունը, մտածելու և ստեղծագործելու կարողությունը: Այն հնարավորություն է տալիս բացահայտել գույների վառ աշխարհը, չպարտադրված պայմաններում դրսևորվել և ստեղծագործել:

Գրականություն

- Մանկապարտեզի ավագ խմբի (5-6տ.) կրթական համալիր ծրագիր, Երևան 2007թ.
- Կերպարվեստի պարապմունքների կազմակերպումը մանկապարտեզի միջին խմբում (ուսումնական ձեռնարկ), Երևան 2016թ.
- Նախաշավիղ 1., 2013թ.
- Էլեկտրոնային համացանց